

Telegraful român

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Procuratura de stat

Str. Schewis

Loco

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se inapozază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

La cununia princiară

Duminecă în 14/27 Februar 1921 se celebrează, la Mitropolia capitalei București, căsătoria religioasă a Altețelor Lor Regale, a Principesei Elisabeta a României și a Principelui moștenitor Gheorghe al Greciei.

Popoarele din țări cu largite hotare iau parte, într'un gând și o inimă, la bucuria acestui praznic regal, ridicându-l la însemnătatea unei adevărate sărbători naționale.

Elisabeta, mândra Domnișă română, cu farmecul neasămănat al crăeselor din basmele poporului său, pleacă pe alt plai pământesc, ca să urce odată tronul țării amice, a Greciei răsădite și în veci slăvite prin trecutul său depărtat și măreț fără păreche în istoria popoarelor din vechime.

În ziua aceasta, de mare fericire pentru familiile regale, instituții publice și particulare s'au grăbit din toate laturile patriei noastre să aducă scumpe daruri spre a-și învedera de nou respectul profund și dragostea nesecată pentru dinastia și tronul românesc.

În această mișcare, dela sine pornită, n'au lipsit nici cei înzestrați cu mai puține bunătăți materiale, ci cu toții și-au adus prinusul potrivit sentimentelor ce poartă pentru auguștii noștri suverani și vlăstarele regale. Astfel au ținut să răspundă la îngrijirile și la înalta bunăvoință a casei noastre domnitoare, a cărei iubire de țară

s'a arătat și se arată cu prisos, față de întregul popor al patriei, atât prin fapte culturale, naționale și de caritate publică, cât și prin înțelepte cuvinte roșite la momente grele și hotărâtoare pentru soarta neamului.

Unele din așezămintele publice, în semn de sincer devotament pentru familia domnitoare, s'au gândit ca în clipele zilelor de sărbătoare să-și aibă partea lor de bucurie și săracii, orfanii și văduvele răsbolului, și ca omagiu adus mirilor regali au ținut să svânte câteva lacrimi din ochii celor nenorociți și prin ajutoarele dăruite să-i facă să participe și dânsii, fie în măsură cât de mică, la veselie obștească din din două țări.

În acest chip, celebrarea căsătoriei princiare este însoțită cu potolirea multor dureri și cu alinarea suferințelor atâtor ființe nevinovate.

Puterile cerești, care decid soarta oamenilor și popoarelor, să primească sub a lor ocrotire puternică pe tinăra păreche regală, care stă în ziua de Duminecă în fața sfântului altar.

Poporul românesc, ori unde s'ar afla, se roagă în această zi Domnului tuturor, Mântuitorului lumii, să dăruiască Altețelor Lor Regale ani mulți și bogății în fericiri, senine ca cerul cald și binecuvântat al clasicului pământ dela mează-zi, scaldat de smaraldul mărilor și deșteptat la o viață cu mare viitor.

Rușciori, Ruși, Sadu, Sibiu (cetate), Sibiu sub. Iosefin, Sibiu sub. inferior, Slimnic, Șelimber, Șura-mare, Tălmăcel, Turnișor.

II. *Cercul Săliște.* Comunele: Aciliu, Alămor, Amnaș, Cacova, Galeș, Gura-râului, Mag, Săcel, Săliște, Sibiel, Tilișca, Topârcea, Vale, Ludoș, Rod.

III. *Cercul Mercurea.* Comunele: Boz, Călnic, Cărpiniș, Cunta, Deal, Gârbova, Jina, Mercurea, Poiana, Reciu, Sângătin, Spring, Vingard, Apoldul-de-jos, Apoldul-de-sus, Dobârca.

IV. *Cercul Sebeș.* Comunele: Cacova, Căpâlna, Cioara, Dăia, Lancrăm, Laz, Loman, Oarda-de-sus, Petrișfalău, Pianul de jos, Pianul-de-sus, Răchita, Răchita-Purcăret, Rehău, Săsciori, Sebeș, Sebeșel, Sibisani, Șugag, Tărtăria, Vințul-de-jos.

V. *Cercul Blaș.* Comunele: Armeni, Băchnea, Berghin, Beșineu, Blaș, Boboholma, Bogatu, Broșteni, Căpâlna-de-sus, Cetatea de baltă, Chesler, Cirade, Ciugud, Coibi, Coroiu-Sănmărtin, Cuselnic, Drâmbariu, Gusu Hașag, Hepria, Lasăul-român, Lepindea, Limba, Lupu, M. halț, Oarda-de-jos, Ohaba, Păuca, Șomfalău, Șoimușul-român, Tău, Tău, Tău, Subredure, Suplac.

VI. *Cercul Orăștie.* Comunele: Balomir, Beriu, Binținț, Bucium, Castău, Dâncul mare, Dâncul mic, Gelmar, Ludești, Măgura, Mărtinești, Orăștie, Orăștioara-de-jos, Orăștioara-de-sus, Petreni, Pischinț, Pricaz, Romoz, Romoșel, Sereca, Sibișelul-vechiu, Sibișelul-nou, Șibot, Simeria, Tămășasa, Tolția-mare, Turdaș, Vaideiu, Vinerea.

VII. *Cercul Deva.* Comunele: Almașul-mic, Almașul-sec, Băcia, Banpotoc, Bărcea-mică, Bărsău, Bejan, Biscaria, Boholt, Caenelul-de-jos, Cârjiți, Certejul-de-sus, Cergeș, Chiscadaga, Cristur, Dealul mare, Deva, Fizeș, Fornădia, Hărău, Hondol, Lesnic, Măgura, Nevoies, Noșag, Sânt Andreș, Secărămb, Seliștioara, Șoimușul-mureșan, S. ligete, Tâmpa, Vălișoara, Varmaga, Vulceș, Băița, Crăciunești, Ormindea.

VIII. *Cercul Hațeg.* Comunele: Băiești, Bărești, Covragiu, Federi, Fizești, Gânțaga, Hațeg, Livezeni, Luncani, Lupeni, Măceș, Nucșoara, Ohaba-de-sub-peatră, Petriș-Brad, Petriș-Lunca, Petriș-Poeni, Petroseni, Rea, Ruși, Rușor, Sălășul-de-sus, Sănpetru, Streiu-Plopi, Vâlcelele-bune, Vâlcelele rele, Vulcan.

IX. *Cercul Hunedoara.* Comunele: Alun, Baia-lui-Craiu, Batiz, Booz, Cerbel, Cerișor, Cinciș, Găunoasa, Ohelar, Hășdeu, Hunedoara, Josani, Lelese, Mănierău, Nădăștia-de-jos, Nandru-Vale, Paștișul-mare, Ruda, Săncraiu, Nădăștia-de-sus, Socet, Teliuc, Zlaști, Bățălaru, Boșorod, Chitid, Grid, Ocoliușul-mare, Ocoliușul-mic, Sfântă-Măria-de-peatră, Silvasul-de-jos, Silvasul-de-sus, Streiu-Săcal, Streiu-Sângeorgiu, Valea-Sângeorgiu.

X. *Cercul Iia.* Comunele: Almaș-Seliște, Băcia, Bărești, Booz, Brădătel, Branișca, Burjuc, Câmpuri-Câmpeni-Surdac, Cărmăzinești, Cerbia, Certejul-de-jos, Fueș Băgara, Furcșoara, Gialacuta, Glodghilești, Godinești, Gothatea, Gurasada, Iia, Micănești, Mureș-Breteș, Sârbi, Tătarești, Visca, Vorța, Zam, Briznic, Dobra, Lăpușnic, S. cămaș.

XI. *Cercul Geoagiu.* Comunele: Almașul-mare-Brădet, Almașul-mare-Joseni, Almașul-mare-Suseni, Almașul-de-mijloc, Almașul mic, Ardeu, Băcăia, Băcăinți, Balșa, Bobâlna, Boiu, Bozeș, Bulbuc, Ceru Băcăinți, Cibul, Cigmeu, Feredeșu,

Nr. 3731 Plen. 1920.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceză

După înființarea consistorului ortodox român din Cluj cu parohiile din cele 12 protopopiate din complexul arhidiecezei, în urma ordinului consistorial din ședința plenară din 2 Septembrie 1919 Nr. 6637 s'a făcut o nouă împărțire a cercurilor electorale pentru alegerile la sinodul arhidiecezan, care împărțire s'a prezentat congresului național bisericesc.

Consistorul mitropolitan prin actul din 30 April 1920 Nr. 164, ne-a adus la cunoștință, că congresul național-bisericesc prin concludul Nr. 72/920 a luat act cu aprobare de noua împărțire a cercurilor electorale și a hotărât, că protopopiatul Alba Iulia trece la dieceza Clujului, afară de 6 parohii de pe malul stâng al Mureșului, cari rămân la arhidieceză. Urmează deci: ca să se facă o nouă arondare a cercurilor electorale pentru sinodul arhidiecezan cu omiterea protopopiatului Alba Iulia.

În urma acestora am făcut o nouă împărțire a cercurilor electorale în arhidieceză pen-

tru alegerile sinodale. Împărțirea aceasta va intra în valoare și alegerile la sinodul arhidiecezan se vor face după această nouă arondare în cazul, când dieceza cea nouă a Clujului va afla sancțiunea cuvenită prin cercurile legale cu cadere.

Va urma aceasta sancțiune încă în primăvara anului acestuia, sau doară mai târziu, aceasta acuma nu o știm. Pentru orice eventualitate publicăm în cele ce urmează noua împărțire a cercurilor electorale, pe care la timpul seu o vom supune aprobării Veneratului Sinod Arhidiecezan.

Intrucât alegerile proxime la sinodul arhidiecezan se vor face după această nouă arondare numai pentru părțile ce au rămas la arhidieceză după constituirea consistorului din Cluj, sau se vor face după arondarea cea veche pentru arhidieceza întreagă înainte de organizarea diecezei Clujului, aceasta se va norma și publica în circulara, cu care vom ordina alegerile.

Împărțirea cea nouă este următoarea:

I. *Cercul Sibiu.* Comunele: Bungard, Cristian, Gușterița, Loamneș, Mohu, Ocna-de-jos, Ocna-de-sus, Roplaș, Reșinar, Râu-Sadului,

Fok, Gioagiul-de-jos Joseni, Gioagiul-de-jos suseni, Otod, Homorod Joseni, Homorod Suseni, Mada, Mermzeu Valeni, Nădăștia, Poiana, Porcurea, Rapoltul-mare, Rapoltul mic, Renghet, Stăniș, Techereu, Uroiu, Valea-Epii, Valea-mare, Voia, Baștea, Bătrina, Fintoag, Lăpușul-de-jos, Lăpușul de sus, Mihăești, Muncelul-mare, Panc, Poenița-Tomii, Rădulești, Roșcani, Teiu, Tisa.

XII. *Cercul Zarand.* Comunele: Birtin, Blăjeni-Criș, Blăjeni-Crosuri, Blăjeni-Plaiu, Blăjeni Sat, Brad, Buceș Vulcan, București, Bulzești de jos, Bulzești de sus, Căinel, Căraci, Cărăstău, Cebea, Crisciori, Curechi, După peatră sat, După peatra Valea Porcuri, Grohot, Herțegani, Lunca, Luncoiu de jos, Luncoiu de sus, Mesteacăn, Mihăleni, Peștera, Podele, Potingani, Prihodiște, Ribicioara de jos, Ribicioara de sus, Rîșca, Rovina, Ruda, Scroafa, Seliște, Șesuri, Stănjina de jos, Stănjina de sus, Tomnatecu de jos, Tomnatecu de sus, Trestia, Tărașel, Vaca, Valea-Brad, Zdrapți.

XIII. *Cercul Mediaș.* Comunele: Agărbiciu, Alma, Ațel, Biertin, Blăjel, Brateiu, Buzd, Copșa-mare, Copșa-mică, Curciu, Dârlos, Dupușdorf, Elisabetopole, Ernea-săsească, Frăua, Hașag, Hundorf, Idici, Mediaș, Moșna, Motișdorf, Păucea, Rechișdorf, Șaldorf, Șaros, Șeica-mare, Șmig, Șoaia, Șteneș, Veli, Veseud, Vorumloc, Boian, Crăciunel, Beșă, Criș, Daneș, Hetur, Felța, Jacul-român, Laslea-mare, Nadeșul-săseșc, Seleușul-mare.

XIV. *Cercul Sighișoara.* Comunele: Andrașfalău-rom., Bădogăia-inferioară, Boiul-mare, Criș, Feleag, Ferihaz, Galamfalău-mare, Hașfalău, Hendorf, Malencrav, Noul săseșc, Retșdorf, Șaeș, Șard, Șarpotoc, Saschiz, Sas-Daia, Sighișoara, Telina, Trapold, Vidacutul-român, Zoltan, Agostin, Archita, Bogata-Olteană, Bundorf, Cața, Cohalm, Crihalma, Draos, Mateiaș, Merchiaș, Paloș, Ștena, Ungra.

XV. *Cercul Treiscaune.* Comunele: Aita-mare, Arini, Arpătac, Bacitelec, Borcan, Belini, Boroșneu-mic, Brețcu, Budia, Cernatu-de-jos, Chezdi-Mărtinș, Chich's, Covasna, Dobârlău, Doboli-de-jos, Heghig, Intorsura-Buzău, Lisneu, Marcoș, Micăuifalău, Ozun, Poiana-sărată, Sângeorgiu, Sita Buzău, Teliu, Vama-Buzău, Văcele, Zăbala, Zagon.

XVI. *Cercul Brașov.* Comunele: Apața, Bacifalu, Bod, Brașov-Cetate, Brașov-Dârste, Brașov-Scheiu, Brașov-Stupini, Brașov-Tocile, Brașov-Vechiu, Cernatu, Crizbav, Feldioara, Hălchiu, Herman, Măgheruș, Preșmer, Purcăreni, Rotbav, Sânpetru, Sătulung bis. sf. Adorm, Sătulung bis. Arch., Târlungeni, Țințari, Turcheș, Zizin.

XVII. *Cercul Bran.* Comunele: Cheia, Codlea, Cristian, Fundata, Ghimbav, Holbav, Măgura, Moeciul-de-jos, Moeciul-de-sus, Peștera, Poiana-Mărului, Poarta, Predeal, Râșnov, Șimon bis. nouă, Șimon bis. vechie, Șirnea, Șohodol bis. nouă, Șohodol bis. veche, Tohanul-nou, Vlădeni, Vulcani, Zărnești.

XVIII. *Cercul Făgăraș.* Comunele: Belean, Berivoli-mari, Berivoli-mici, Breaza, Comăna de jos, Comăna-de-sus, Cuculata, Dridif,

Făgăraș, Galați, Grid, Herseni, Hirez, Lisa, Ludișor, Luța, Mândra, Mărgineni, Părău, Perșani, Recea-Telechiană, Riușor, Sâmbăta de jos, Sâmbăta de sus răs., Sâmbăta de sus apus., Șercăița, Șinca-nouă, Șona, Toderița, Venetia de jos, Venetia-de-sus, Voia, Voivodenii-mari, Voivodenii-mici.

XIX. *Cercul Avrig.* Comunele: Arpașul de jos, Arpașul-de-sus, Avrig, Coluni, Corbi, Drăguș, Feldioara, Glâmbocă, Oprea-Cârțișoara, Porcești, Porumbacul-de-jos, Porumbacul de sus apus., Porumbacul-de-sus răs., Sărata, Scorei, Sebeșul-de-jos, Sebeșul-de-sus, Viștea-de-jos, Viștea-de-sus, Boița, Săcădate, Streza Cârțișoara, Ucea-de-jos, Ucea-de-sus, Cornățel, Nucet, Roșia.

XX. *Cercul Agnita.* Comunele: Agnita, Alțina, Bărgăș, Bendorf, Bruiu, Cichindeal, Cincu-mare, Chirpăr, Coveș, Fofeldea, Găinari, Ohijasa de-jos, Hosman, Hundrubechiu, Iacobeni, Ighidșorf, Ilimbav, Măgărei, Marpod, Mergindeal, Noerichiu, Proștea, Rodbav, Ruja, Săsaș, Selișat, Șomărtin, Șoarș, Șulumberg, Toarcă, Vecerd, Veseud, Zlagna, Vurpăr, Crihalma, Dăișoara, Fântâna, Felmer, Hălmeag, Jibert, Lovnic, Mucundorf, Roadeș, Ticusul-Român, Valendorf, Varghiaș, Boholț, Calbor, Cineșor.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan ca senat plenar, ținută 6 Februar 1921.

Dr. Nicolae Bălan,
arhiep. și mitropolit.

Nicolae Colan,
sec. cons.

Dela Academia Română

Implinindu-se 100 de ani dela moartea lui P. Maior, a cărui activitate în folosul culturii și românismului a fost o prețioasă pildă de muncă plină de abnegațiune, Academia Română a ținut să aniverseze Vineri după amiază centenarul acestui mare om.

Di D. Onciul, prezidentul șavantuului corp, a amintit rostul ședinței, dând cuvântul învățatului nostru istorician, dlui N. Iorga.

Evocând personalitatea lui P. Maior, dl Iorga a făcut descrierea vieții celui sărbătorit care și-a consacrat întreaga-i muncă în deosebi luminării poporului.

Fiu de preot ardelean P. Maior, și-a terminat studiile la Roma.

După întoarcerea lui, fu numit profesor la Blaj, unde a avut mult de luptat cu episcopul Bob, a cărei intoleranță amărește sufletul marelui propovăduitor P. Maior.

Di Iorga a șos în relief personalitatea lui P. Maior, care a dat înălțate luminării clasei de jos a poporului. Făcând o paralelă între cel pomenit și Tudor Vladimirescu — al cărui centenar se împlinește tot în anul acesta — domnul profesor arată pe Maior ca om al cărții, iar pe al doilea ca om de acțiune, amândoi luptători încălziiți de același ideal: patriotismul.

să evoc prin această cuvântare memoria eroului căpitan de aviație *Craiu*, care după mamă era ardelean, ca să cunoască și din acest prilej cititorii acestui ziar pe vitejii văzduhului cari s'au jertfit pentru noi. Primiți șcl.

Cuvântarea

ținută la moartea aviatorului căpitan *Craiu*, răposat în August 1918, în Bârlad, este aceasta:

Te-ai dus și tu, dragă Craiule! Crai nobil, crai frumos! Din străbune vremuri, de când acest nume intruchipa în poveștile neamului nostru eroismul Făt-frumoșilor, cari încălecau caii ageri ca vântul, spintecau văzduhul și se luptau cu smei, să libereze țenetele-Cosinzene și până la tine, crai mândru, nime n'a încălecat cal mai nădrăvan, mașină mai aprigă ca a ta.

În sborurile tale despicați văzduhul, prindeai fulgerul din înălțime și răpeai, ca Prometeu, focul iubirii de neam, ca să ne încălezești idealul inimilor noastre în zilele reci de acum.

Azi frânte ți-s arpile, și noi numai prin închipuirea noastră, te mai vedem strălucind acolo în zările albastre, unde eată, te-ai înălțat ca să nu mai vii.

Din desbaterile senatului

În ședința senatului dela 18 l. c. pâr. *Posa* depune memoriul de protestare votat de adunarea clerului și credincioșilor întruniți în 7 l. c. la București în chestia concordatului.

Iau cuvântul, apărând concordatul, dnii *Take Ionescu*, ministru de externe, și *Iuliu Hossu*, episcopul Gherlei.

În ședința senatului din 19 Februar p. c., părintele *Posa* luând cuvântul la sumar, protestează contra faptului că nu s'a specificat afirmația sa din ședința precedentă, referitoare la concordat. Reamintește că episcopul *Hossu* a vorbit în această importantă chestiune, luând apărarea concordatului, contra voinei unei mari părți din populație.

Episcopul *Iuliu Hossu* al Gherlei zice că nu a protestat și nu a acuzat pe nimeni. Eu am zis — spune vorbitorul — că nu este locul aici în senat să discutăm acum chestiuni religioase. Oratorul este de părere să nu se turbure pacea bisericească prin discuții zadarnice, — dar ia din nou apărarea concordatului susținându-l.

Mitropolitul primat *Miron Cristea*, în aplauze unanime, spune că din cele ce s'au rostit în ședința de azi și în ședința precedentă, cât și din discuțiunile din ziare în jurul concordatului, s'a putut observa un lucru, că toți credincioșii bisericii autocefale ortodoxe, sânt cuprinși de o temere necunoscută. Eu împărtășesc în totul îngrijorarea supușilor mei credincioși și o spun tuturor, s'o știe că nu pot admite ca liniștea sfintei biserici să fie astăzi turburată, iar organizația ei să fie știrbită, prin concordat.

Episcopul *I. Hossu*: Sărbia a încheiat concordatul...

O voce: Asta nu poate s'o spună un bun român...

Mitropolitul *Cristea*: Fiindcă mă simt îndatorat să nu trec peste această chestiune așa de importantă, și pentru că apărarea bisericii mele este viața României întregite, (aplauze nesfârșite) trebuie să vă spun că biserica ortodoxă a fost stăpănită de cel mai tolerant spirit de pace. Însă, ceea ce trebuia să adăog este că o penibilă impresiune au cauzat concordatele în țările catolice. Să ne gândim la concordatele lui Napoleon care n'au fost admise decât cu mari modificări. În țara noastră nu se poate vorbi de intoleranță. Istoria neamului nostru de dincolo de Carpați ni-a arătat timp de 1000 de ani, că românii au suferit îngrozitor din cauza catolicismului hasburger. Când guvernul va veni cu proiectul concordatului, ne vom arăta păreri noastre: până atunci trebuie să fim pătrunși de sentimente înalte patriotice. (Aplauze îndelungate). Să băgăm de seamă că Bavaria a admis concordatul, și apoi l-a revocat. Regret că n'am fost de față când dl *Take Ionescu*, ministru de externe, a accentuat că or ce piedici ar întâmpina, concordatul se va încheia. Eu nu aprob cele afirmate de d-se (Aplauze). Concordatul îl vom sprijini numai în cazul, când el va fi conform vederilor noastre pravoslavnice. Vom acorda tuturor drepturi, după spiritul cel mai larg de

FOIȘOARA

Zile trăite

— Intru pomenirea unui aviator —

Primim dela părintele *Ion Rafiroiu* din Poiana Sărată Oituz următoarea scrisoare:

Vă trimit o cuvântare ce am rostit la moartea eroului aviator, care a luptat pe Valea Oituzului și care fusese unul dintre cei mai îndrăzneți aviatori în războiul de întregire, și distins cu frumoase decorații pentru vitejia dovedită. A murit la Bârlad în timpul păcii dela Buftea.

Subsemnatul am fost preot militar în tot timpul războiului pentru întregire, din 1 Nov. 1916 până în 10 Iunie 1918.

Pe front, la Onești, am luat parte ca preot la îngroparea eroilor aviatori: *Claudiu Petrescu* și *Stefan Popa* etc. Ca preot militar am fost decorat cu «Coroana României cu spade» în gradul de cavaler.

Deși trecuți doi ani și mai bine, am gândit

Scump erou al neamului! N'am venit în ceasul de jale, ca în vorbe meșteșugite să ți cânt vrednicia, căci faima ta o cunosc cele patru colțuri de țară; numele tău îl strigau copilașii mititei, când te arătau sus, sus, zicând: «Uite! Uite! sboală Craiu!»

Nu! Am venit să frâng o lacrimă și să plec genunchiul pentru a săruta țărâna, care te acopere, pentru aceia și în numele acelora, cari în drumul lor spre casă, pe tine te aveam călăuză sigură, ear cei de peste culmile în zare, ai tăi și ai noștri frați, surori și moșnegi rupți de jale, te așteptau, să le duci solie, că venim earăș. Ardealul te plânge prin mine, Ardealul, care cu ochii spre răsărit, ardea de dorul să te vadă trecând culmile Carpaților și rupând pecețile unei «păci», ce nu este a noastră.

Dar se vede, că cu cât culmile unui ideal sânt mai înalte, cu atât și jertfele trebuie să fie mai bogate. Prin trecerea ta, alături de *Vlaicu*, *Petrescu* și *Popa*, maiorul *Capșa* și alți eroi ai văzduhului, drumul ni se netezește spre culmi, ce le urcăm cu atâtea jertfe.

Dormi în pace! Ziua Invierii se apropie:

toleranță. Să fie toată lumea liniștită și sigură că drepturile bisericii noastre strămoșești al cărei duh se răspândește din fiecare floare, din fiecare arbore, vor rămânea deasupra tuturor, neștirbite. (Vii aplauze).

Mitropolitul Pimen se asociază la cele spuse de primat și spune că nimeni în România întregită nu are dreptul să protesteze, fiindcă istoria a arătat, în decursul veacurilor, lărgă toleranță de care s'au bucurat toate confesiunile.

Reforma agrară. În ședința din 21 I. c. a senatului s'a început discuția legii agrare pentru vechiul regat. Sânt înscrși la cuvânt 30 de senatori. Raportorul Cantili a citit proiectul modificat, a urmat apoi discuția generală care se continuă cu viu interes.

Conferența preoțească a tractului Brașov

Vineri 5/18 Febr. a. c. s'a ținut la biserica sf. Nicolae conferența preoțimii din tr. Brașov. Intre problemele care s'au discutat, relevăm cu deosebire decizia conferenței, de a se întruni de patru ori pe an, având trei din aceste întruniri caracterul de conferențe de studiu, iar una fiind rezervată pentru comunicări și rezolvări de ordin administrativ. Apoi decizia de a se reactiva cercurile pastorale (grupurile religioase) cu o energie și intensitate de muncă din ce în ce mai efective. Intreaga preoțime privește grupurile acestea religioase ca mijlocul cel mai nimerit pentru înfăptuirea unei propagande permanente de viață religioasă în sânul poporului și pentru păstrarea contactului de intimitate, încredere și dragoste între preoțime și poporul păstorit, făcând prin aceasta să se renască prestigiul de vrednicie al preoțimii.

Membrii conferenței s'au constituit apoi ca secție tractuală a «Asociației clerului».

Hotărârile aduse s'au desbătut cu deosebit interes; în tot decursul desbaterilor a domnit deplină armonie de vederi, și astfel preoțimea s'a depărtat mulțumită și convinsă, că prin cea mai complectă solidaritate a muncii unitare o nouă eră se va inaugura, o eră de întinsă propagandă religioasă, educativă și culturală.

X.

Reflexii asupra bisericilor

— Duhul sfânt trebuie să le insuflețească —

Toate bisericile creștine reclamă cu insistență a fi identice cu biserica primitivă. Din faptul, că fie-care din ele pretinde a fi, am putea concluda, că nici una nu este. În tot cazul discuțiile dintre diferitele partide, care își atribuie succesiunea acestei biserici, propagă acest adevăr profund: biserica, pentru a-și îndeplini misiunea răscumpărătoare în lume, trebuie să aibă caracterul bisericii primitive.

Chestiunea succesiunii, în sine, este inutilă; darurile lui Dumnezeu, darurile Duhului Sfânt nu se moștenesc; trebuie ca ele să întâlnească în oameni simțimentele, care sânt în

Tu vei fi printre noi cel dintâi și vei trăi cu noi, câtă vreme pe plaiurile deasupra cărora tu sburai va mai răsună graiul neamului. Căci: «Eroii nu mor!» Și din povestea ta și a altor Feți frumoși ca tine, se va întrupe cea mai frumoasă legendă, care prin realitatea ei va fi dată unui neam: Sărbătoarea, ce de mult o așteptăm. Etern vei fi, ca și poporul, al cărui fiu viteaz ai fost.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Siblu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români.

Calendarul arhidiecezan pe 1921 costă fără șematism 10 lei cu porto cu tot.

Isus Hristos; ori de câte ori dragostea Lui jertfitoare pentru toți oamenii se pierde, duhul se stinge, sfeșnicul se mișcă din locul său. (Apoc. cap. II și V.)

La ce li servia evreilor, că erau descendenți ai lui Avraam, când ei nu mai aveau credința lui? Ei erau poporul legăturii, cunoșteau făgăduințele; și când Hristos a venit, ei strigară: Răstignește-l, răstignește-l, pe el!

Ioan Botezătorul, pregătind calea Domnului, li zicea:

Faceți dar roduri vrednice de pocăință, și să nu vi se pară a grai întru sinevă: «Părinte avem pre Avraam; că zic vouă, că poate Dumnezeu și din pietrele acestea să ridice fii ai lui Avraam». După cum El ar putea zice bisericilor, care își discută moștenirea apostolică: «Cunoașteți-vă neputințele voastre și nu mai spuneți: «Eu sânt biserica primitivă, că zic vouă, că din aceste mulțimi (de oameni), pe care voi le socotiți pierdute, pent-u-că sânt în afară de limitele voastre, Eu pot să ridic biserica primitivă».

Bisericile ar trebui să se ocupe mai puțin cu titlurile lor de succesiune, și mai mult să se pătrundă de cugetarea și de simțimentul lui Dumnezeu, descoperite în Isus Hristos. Lăsând fie care la o parte or ce dispută, pentru a îmbrățișa cauza omenirii întregi, pe care Mântuitorul, fiind pe cruce, a proclamat o de a Sa, pentru a se jertfi pentru ea asemenea Lui, curând s'ar întâlni toate în această sfântă slujbă spre a nu mai fi decât o singură biserică, biserica primitivă restabilită.

Căci, ce era aceasta? Tovărășia aceloră, cari au crezut, că Dumnezeu a iubit atât de mult lumea, încât a dat pentru ea pe unicul său Fiu.

Voind să-i asocieze la opera Sa de răscumpărare, El nu le-a vorbit nici de organizație, nici de disciplină, nici de doctrină, ci li a zis: «Luați Duh Sfânt». Duhul Sfânt era legătura unității lor, el era puterea lor de a lega și de a deslega; cu ajutorul Duhului Sfânt au tălmăcit ei pe cei bolnavi și au înviat pe cei morți; el era toată viața bisericii, trupul lui Isus Hristos, cum zice Sfântul Pavel. (I. Cor. 12).

«Și sânt osebirii darurilor, iar acelaș Duh; și osebirii slujbelor sânt, iar acelaș Domn; și osebirii lucrărilor sânt, iar acelaș Dumnezeu este care lucrează toate întru toți. Iar fie-cărui se dă arătarea Duhului spre folos.

«Că numai prin Duhul se dă cuvântul înțelepciunii, iar altuia cuvântul cunoștinței întru acelaș Duh. Și unuia credința întru acelaș Duh iar altuia darurile tălmăcirilor întru acelaș Duh. Unuia lucrarea puterilor, iar altuia prorocie, unuia alegerea duhurilor, iar altuia feluri de limbi, și altuia tălmăcirea limbilor. Și toate acestea le lucrează unul și acelaș Duh, împărțind deosebi, fie-cărui precum voiește». (I. Cor. XII, 4-11).

Să conchidem împreună cu sfântul Pavel că acolo unde este Duhul Sfânt, acolo este și biserica.

Estă-ne departe de definiția, ce se dă bisericii primitive: societatea, care a păstrat învățătura dumnezeiască în curățenia și în plenitudinea ei; societatea, care a rămas credincioasă constituțiilor apostolice ale organizației disciplinare, societatea, care a păzit neatinsse elementele liturgiei, ca expresie și aplicație a darurilor mântuirii.

Nu tăgăduim însemnătatea acestor puncte ci zicem, că peste tot locul, unde Duhul Sfânt va lucra cu putere, ele se vor găsi în mod firesc; acolo, unde ele se găsesc, fără suflarea lui dătătoare de viață, constituiesc un mecanism, o ortodoxie respectabilă, dar cerea nu vivifică sufletele.

Evreii aveau înfierea, slava, alianța, legea, slujba dumnezeiască și făgăduințele și au condamnat pe Isus Hristos; tot asemenea o biserică poate avea doctrina în curățenia ei și în plenitudinea ei, constituțiile apostolice ale organizației disciplinare, elementele liturgiei, în sfârșit deplina succesiune a bisericii primitive; dacă însă n'are pe Duhul Sfânt, ea nu înseamnă nimic.

Să cerem așadară stăpânului nostru comun o nouă revărsare a Duhului Sfânt, care este curentul dragostei Sale pentru suflete, pentu-ca sub Insuflarea Lui noi să ne unim cu toții, spre a aduce lumea înaintea crucii

Sale. Catolicul să nu mai ceară Duhul Sfânt numai pe sama bisericii sale, ci pentru toți aceea, cari și-au pus nădejdea lor întru Isus Hristos; creștinul ortodox și protestant de asemenea să iasă din limitele bisericilor lor spre a atrage o nouă pogo. are a Duhului Sfânt asupra a tot trupul.

Cum se face, că cea mai mare parte din omenirea răscumpărată de Isus Hristos este încă sub puterea satanei, și bisericile își pierd vremea disputând pentru rang și prerogative? Să alergăm mai bine după cucerirea sufletelor, și când evanghelia se va fi propovăduit la toată făptura, biserica, care va fi muncit mai mult, va fi cea preferată.

E sigur, că unde este Duhul Sfânt, acolo este și biserica, că fără grația care vivifică sufletele, toate cele ce se țin de exteriorul bisericii nu sânt decât mecanism și formă curată. Noi sântem departe de a fi formalisti, dar nu putem crede cu toate acestea, că forma n'ar însemna nimic. Isus Hristos a întemeiat biserica sa pe sama oamenilor și nu pe sama îngerilor. Chiar vedem, dela început, că biserica a fost o societate exterioară, organizată, în posesia nu numai a învățăturii descoperite, ci și a instituțiilor disciplinare și a formelor cultului. Să nu așezăm mântuirea în actele exterioare pentru a nu ne atrage îndreptățitele muștrări, pe care Isus Hristos le făcea evreilor, dar să nu tăgăduim nici aceea, că e de lipsă o organizație exterioară în vederea oamenilor alcătuiți dintr'un trup ca și dintr'un suflet, și cari nu pot avea între ei nici un fel de raport decât prin mijloace exterioare.

O biserică, care ar fi curat formalistă, n'ar avea adevărul pe partea ei, admitem acest lucru fără greutate; dar oare o biserică, care n'ar avea nici credințele, nici instituțiile revelate sau apostolice, ar fi ea adevărată? S'ar putea ea oare mândri, că-i condusă de Duhul Sfânt? Duhul suflă unde vrea, de sigur. Dar poate el suflă contra învățăturilor și așezămintelor lui Isus Hristos și ale apostolilor? N'am putea susține, așa ni se pare, aceasta, fără a insulta religia, pe Dumnezeu. Biserica, care poate nădăjdui a fi condusă de Duhul Sfânt este așadară aceea, care va fi păstrat cu mai multă credincioșie *depozitul* adevăratei învățături, care va fi prin urmare mai conformă cu biserica apostolică prin credințele, prin legile și prin așezămintele sale. Nu se poate zice, că Isus n'a propovăduit o doctrină, că El n'a așezat păstori în biserica sa, că El n'ar fi încredințat acestor păstori cărmuirea acestei biserici. O doctrină, anumiți păstori, o cărmuire, alcătuiesc o societate exterioară. Această societate exterioară, care va fi păstrat toate câte a așezat și învățat Isus Hristos, va fi cu necesitate condusă de Duhul Sfânt, fiind că Duhul Sfânt nu poate decât să secundeze opera cuvântului întrupat.

Prelucrare de: *Minimus*

Românii din peninsula balcanică

Despre însemnătatea elementului românesc în peninsula balcanică scrie dl I. Foti în Viitorul următoarele:

Dacă treci Dunărea, de la Rusciuc prin Vidin până la Negotin, găsești o mare masă de români, cari și-au pierdut în parte limba. Numai în valea Timocului până aproape de Pojarevaț (vechea Sârbie) se mențin și vorbesc oltenește.

În jos de Kiustendil, lângă Cocenea (și în Cocenea chiar) începe elementul românilor din Pind.

Românii așezați dealungul Dunării au aceeaș limbă și aceleași moravuri ca cei din regat. Sânt aceeași ramură a rasei noastre, pe când din Rodopi începe cealaltă ramură a rasei, muntenii cari vorbesc dialectul macedo-român și se întind de-alungul munților Macedonia până în lanțul munților Pind, ce se revărsă de-alungul Epirului, Tesaliei până în A-carnania și în apropierea Atenei.

Românii așezați la dreapta Dunării, în Bulgaria și în Serbia, sânt pe cale de desnaționalizare. N'au nici școale, nici biserici, n'au organizație națională și sânt în pericol să se piardă în masa slavă.

Pe când românii din Rodoni, Macedonia și Pind, au oare-care organizație națională, o mândrie specifică, de a-și conserva neamul și

sânt una din cele mai puternice elemente din acele regiuni.

Românii din Pind — îi denumim generic — sânt în număr de peste 900.000 răspândiți astfel: 200.000 în Sârbia — în afară de românii din Timoc cari sânt vro 300.000 după înșiși istoriografii sârbi; — 500.000 în Grecia și 200.000 în Albania de Sud.

Cei cari sânt meniți să prospereze mai mult sânt românii din Albania, din Pind (cuprinzând Epirul și Tesalia) și românii din regiunea Veriei.

Deasemenea la Bitolia și Scopia s'ar putea grupa un important centru de români (numai în Bitolia sânt peste 10.000 de români).

Am spus însă că cei cari pot forma o organizație politică, bucurându-se de o independență imediată ca minoritate etnică importantă sânt românii din Albania de sud și cei din Grecia.

În Albania de sud se găsesc români munteni, cari se ocupă cu păstoritul, sânt printre aceștia *fârșoreți*, cari dețin tot comerțul cu vite și întreaga fabricație a produselor laptelui și sânt români cari lucrează pământul în Muza-cheia (una din cele mai bogate regiuni din peninsula balcanică).

Aici ar fi vorba să se creeze un centru românesc important, care să cuprindă Albania de sud dela Corița până la Valona.

La Delvino sau Preneli se poate înființa un liceu românesc, și un altul la Berat sau mai bine Corița.

Românii, cari au cele mai vitale interese cu albanezii, pot avea și o divizie la Preneli recrutată numai de români. Înființându-se școale bisericești, dând o autonomie religioasă, școlară și administrativă românilor, s'ar crea aici un mare focar al romanismului în peninsula balcanică.

Ar putea apoi și românii din Pind să și obțin drepturile ce li se cuvin dela guvernul grecesc și cel sârbesc. Ar putea să-și înființeze și ei școli și biserici, mai ales că averile vacaturilor (instituțiile religioase sub regimul turcesc) au rămas comunităților românești. Din venitele acestor averi, românii ar trebui să-și fie școalele, bisericile și să se organizeze mai târziu politicește pentru a și putea apăia în statele în care trăesc drepturile naționale.

Desigur că or ce guvern român va privi cu cea mai mare simpatie și va da tot concursul moral și material acestui puternic element național românesc, care asigură României — va asigura și mai mult în viitor — cel dintâi rol cultural economic și politic în peninsula balcanică.

Cu mare bucurie aflăm că o puternică mișcare națională se desemnează printre românii din peninsula balcanică. Marele război a sdruncinat conștiințele adormite și unirea națională a tuturor românilor, de la Nistru la Tisa, n'a contribuit mai puțin la redeșteptarea orgoliului de rasă.

Românii din Pind, cari au avut cultura grecească sau sârbească și poate unii își uitaseră limba lor, ofițeri în armata sârbă greacă, își exprimau în gura mare mândria de a fi români când armatele noastre victorioase au intrat la Budapesta și când sigure de isbândă respingeau pe Nistru valul cotropitor al bandelar bolșevici.

Acest val de redeșteptare națională a pătruns și în Tesalia.

În Albania mișcarea este și mai viguroasă. Românii din Albania de sud s'au constituit în comitet, care tratează cu guvernul albanez și bazându-ne pe patriotismul oamenilor politici din Tirana, pe priceperea și entuziasmul românilor, sperăm că aceste tratative vor aduce un acord politic între cele două neamuri surori (albanezi și români) pentru o lucrare rodnică și folositoare.

Pe de altă parte este de datorita Societății de cultură macedo-română, — care în mod evident va trebui să ia locul fostei Lige culturale a tuturor românilor, — să ia în mânele sale și să conducă toată această mișcare a românilor din Balcani.

Vorbă înțeleaptă. Bunătatea nu mai este în lume, căci s'a luat mierea și au rămas viespile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat cu trenul de ieri la București.

Predică în catedrală. Duminică în 14/27 Februar a. c. va predica în catedrala noastră din Sibiu, preotul *Mihail Neagu*, esactor consistorial.

Moartea văduvei lui Vasile Alecsandri. Din Roman vine tristă știre a încetării din viața a dnei *Paulina Alecsandri*, văduva marelui poet național. Defuncta a fost o vrednică și iubitoare tovarășă de viață a marelui poet, după moartea căruia a păstrat intact cuibul bardului dela *Mircești*, pe care îl transformase într'un muzeu național. Rămășițele pământești ale regretatei defuncte au fost înmormântate Luni la *Mircești* alături de regretatul său soț.

Dispensă. Monitorul oficial publică raportul dlui ministru de război către M. Sa Regele care aprobă, cu ocazia căsătoriilor Altețelor Lor Regale principiile moștenitor și principesa *Eisabeta*, să se acorde dispensă la art. 4 din legea asupra căsătoriilor militare. De această dispensă beneficiază ofițerii (trecuri de 23 de ani) cu începere dela 27 Februar până la 27 Martie 1921.

Serată dansantă în Sibiu. Societatea de Cruce Roșie a României, filiala Sibiu, aranjază o *Serată dansantă* Sâmbătă în 26 Februar a. c., ora 9 seara, sala «Unicum», în beneficiul societății. Biletul pentru persoană 20 Lei, pentru familie 50 Lei, Loge 80 Lei, Loge sub balcon 60 Lei. Intrarea în sală e permisă numai celor invitați. Biletele se vând la Librăria arhidiecezană (str. Măcelarilor), librăria *Drotleff* (strada *Cisnădiei*) și sara la casa. Toaletă de salon, ori costum național.

Experiențe de reținere. Se anunță din Craiova: Dl Dr. *Alex. Daniel*, care împreună cu dnii doctori *Poenaru* și *Vernescu* din Craiova, au făcut experiențe de reținere după metoda *Steinbach* dela Viena, la câțiva bătrâni între 65 și 80 ani din asilul dela Craiova, spune că păstrând toate rezervele pe care le impun asemenea experiențe, poate totuși să constate câteva rezultate îmbucurătoare, deși rezultatul definitiv nu se poate cunoaște decât după 60 zile. După 20 de zile dela operație, bătrânilor respectivi li-a sporit considerabil pofta de mâncare, voioșia și puterea fizică, unul dintre ei cerând să fie lăsat liber pentru a și câștiga existența prin muncă.

Când legea e lege. Din America: Zilele trecute a fost arestat *V. Mabens*, un milionar, împreună cu șoferul său, pentru că au călcat legea *inșelii*, mânădu-și automobilul cam 50 de mile de oră, unde trebuia să încetinească la cam 20 de mile pe oră. Opiții de poliști cei doi s'au împotrivit de a urma pe omul legii la judecătorie. *Mabens*, care se bucură de mare trecere, a amenințat de poliștii cu pumnul; a cesta l-a lovit cu măciuca în frunte, l-a trântit în automobil și sub amenințare că-l va împușca a poruncit șoferului să mâne la poliție. Aici în fața judecătorului de noapte *Mabens* a început să strige și să amenințe. «Cincizeci de dolari și costul!» a fost răspunsul judecătorului la amenințările milionarului. «Și dacă mai zici un cuvânt, te pun la închisoare!» a adăugat împărțitorul dreptății. *Mabens* a plătit și a plecat ca plouat.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare:

Istoria bisericească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană

Calendarul arhidiecezan pe an. 1921

PREȚUL: cu Șematism 10 Lei, — fără Șematism 8 Lei. — Plus porto postal 2 Lei

Nr. 445/921

(13) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. I-a *Vinerea*, tractul *Orăștiei*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat pentru capelani.

2. Jumătate venitele dela altar și jumătate venitele stolari, sau mai bine zis, întregi venitele stolare dela parohienii de sub Nr. ca-sei 239 până la 560 ai parohiei.

3. Câte una măsură (à 20 litri) de cucuruz cu tulei, dela fiecare familie din parohie.

Toate venitele din filia *Cujir*.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, ear concurenții cu prealabila încunoștiințare a subscrisului, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta și celebra. *Orăștie*, în 12 Ianuar 1921. v.

Oficiul protopopesic gr. or. în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,
protopop.

Nr. 21/921

(15) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a *Briznic* protopresbiteratul *Dobra*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post — pe lângă casa parohială — sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, cu a căruia încunoștiințare concurenții se pot prezenta la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Dobra, la 28 Ianuarie 1921.

Oficiul protopresbiteral ort.-rom. al tractului *Dobra*, în înțelegere cu comitetul parohial.

Iosif Moraria
protopop.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 20 Lei.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școalele secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușirea pt. fiecare elev.
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școalele primare:

Registre pentru absenții și clasificării.
Matricole școlare.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Censurat de: G. Poponea

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.